

Kontratat Depozitë janë lidhur midis DPRMSH dhe subjekteve tregtare gjatë vitit 2019, për mallra ndihmë humanitare, të cilat për shkak të kushteve të veçanta të ruajtjes janë depozituar pranë të tretëve.

Kontratat Depozitë, kanë në përbërjen e tyre elementët e mëposhtëm:

- ✓ Objekti i kontratës- Garantimi i gjendjes cilësore të artikullit me qëllim ruajtje e mirëmbajtje
- ✓ Të drejtat dhe detyrimet e palëve.
Shoqëria tregtare garanton mirëmbajtjen dhe ruajtjen e sasisë pa shpërblim.
N.q.s. sasia e depozituar përdoret pa pëlqimin e DPRMSH, atëherë subjekti tregtar është përgjegjës për humbjen ose dëmtimin e tij deri në shkakun faktor.
Subjekti tregtar duhet të ruajë sasinë e depozituar veçmas nga mallrat e tjerë dhe duhet ta pajisë këtë mall me shenja dalluese që të tregojnë përkatësinë e tij ndaj DPRMSH.
DPRMSH ka të drejtë të inspektojë sasinë dhe të tërheqë kampionë e përdorimit.
- ✓ Vlefshmëria e kontratës- Kontrata është e vlefshme duke filluar nga data e dorëzimit të sasisë dhe nënshkrimit të saj e deri në kthimin në natyrë të gjithë sasisë te DPRMSH
- ✓ Në disa raste vlefshmëria e kontratës nuk përmban afate të përcaktuara.

Kontratat Depozitë të lidhura gjatë vitit 2019, kanë qenë për mallrat të ardhura si donacion, të cilat kanë qenë shoqëruar me certifikatë ose janë kryer analiza lidhur me cilësinë nga ana e DPRMSH para depozitimit të mallit të subjekti tregtar.

Kontratat e Shitblerjes midis DPRMSH dhe subjekteve tregtare i referohen blerjes së mallrave të klasifikuara rezervë materiale shtetërore sipas përcaktimeve të VKM Nr.1128, datë 05.08.2008 “Për krijimin dhe administrimin e mallrave rezervë materiale shtetërore”, i ndryshuar.

Ato bazohen në procedurën e prokurimit të zhvilluar nga Agjencia Shtetërore e Prokurimeve të Përqendruara dhe marrëveshjet kuadër të cilat janë lidhur midis DPRMSH dhe subjekteve tregtare fituese të konkurrimit. Kontratat e Shitblerjes kanë në përbajtje të tyre mallrat të cilat merren në dorëzim dhe magazinohen pranë DRRMSH Tiranë, si edhe mallrat të cilat për shkak të kushteve të veçanta të ruajtjes dhe mirëmbajtjes qëndrojnë pranë të tretëve. Lidhur me këto kontrata evidentohet se, pavarësisht se lloji i kontratës së përdorur është “Marrëveshje Kuadër”, me afat një vit. Aktualisht kjo kontratë trajtohet si një kontratë e zakonshme prokurimi duke mos shfrytëzuar avantazhet që jep përdorimi i saj lidhur me furnizimin e mallrave sa herë lind nevoja dhe jo në mënyrë të menjëhershme. Zbatimi efektiv i “Marrëveshjes Kuadër” do të garantonte përdorimin me ekonomikitet të fondeve referuar nevojave por gjithashtu do të lejonte menaxhimin më të mirë të rezervës materiale nëpërmjet thjeshtimit të procedurave. Një element gjithashtu i rëndësishëm në “Marrëveshjen Kuadër” është edhe afati i kontratës, i cili do të mundësonte një siguri më të lartë në aktivitetin e rezervës materiale të shtetit për shkak të garancisë lidhur me kontraktorin.

Procedurat e ndjekura pas lidhjes së kontratës së shit-blerjes trajtohen si më poshtë:

-Shkresë e Drejtorit të Përgjithshëm të DPRMSH drejtuar DRRMSH Tiranë, për njohje dhe zbatim të kontratës së shit blerjes të lidhur me objekt: Blerje ushqime koloniale rezervë shteti.

-Urdhër i Drejtorit të Përgjithshëm të DPRMSH “Për ngritjen e komisionit për marrjen në dorëzim të artikujve ushqimorë rezervë shteti”.

Marrja në dorëzim e mallrave objekt kontrate për mallrat që vijnë fizikisht në DRRMSH-Tiranë kryhet sipas procedurës së zakonshme të dorëzimit. Sa i përket mallrave të cilat që sipas përcaktimeve të kontratave ruhen pranë shitësit, marrja në dorëzim e tyre bëhet “*de jure*” nga komisioni i ngritur për këtë qëllim. Këto mallra referuar kontratës janë objekt inspektimi nga DPRMSH ndërkohë që gjenden nën përgjegjësinë materiale të DRRMSH-Tiranë sa i përket sasisë dhe kushteve në të cilat ato ruhen. Praktika e deritanishme, në mungesë dhe të akteve rregullative, evidenton paqartësi mbi rolet dhe përgjegjësinë e secilës strukturë në garantimin e gjendjes dhe sasisë së mallit.

1. Gjetje nga auditimi: Gjendja e mallrave rezervë materiale shtetërore është nën kufijtë e përcaktuara në VKM nr.1128 datë 05.08.2008 “Për krijimin dhe administrimin e mallrave rezervë materiale shtetërore”, e ndryshuar, çka ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në përgjigjen ndaj përballimit të situatave jo të zakonshme me të cilat mund të përballet vendi.

- Për artikujt e grupit A: “Mjete të rënda për çdo lloj transporti” gjendja është nën vlerat orientuese dhe kufirin minimal dhe për artikullin “Grurë” gjendja është zero.
- Për artikujt e grupit B: “Mjete të vogla lundrimi, dhe Karburante”, gjendja është zero, ndërsa për automjete të tonazhit të ulët nën 10 ton, gjendja është nën vlerat orientuese dhe kufirin minimal.
- Për artikujt e Grupit C: nga 22 artikuj, 20 prej tyre janë me diferenca, mungesa jo vetëm te gjendja orientuese e mallrave (sasia) por edhe nën vlerat e kufijve minimal të përcaktuara në VKM.

Sasia e përgjithshme e mallrave gjendje për disa mallra është zvogëluar. Diferencat nga limiti minimal për një pjesë të konsiderueshme mallrash janë të ndjeshme. Rezerva materiale e shtetit nuk garanton nevojat e qytetarëve në përballimin e rasteve të emergjencave civile dhe rasteve të tjera të parashikuara.

1.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit në bashkëpunimin me Ministrinë e Mbrojtjes të marrin masa për plotësimin e sasisë së mallrave sipas përcaktimeve në VKM nr.1128 datë 05.08.2008 “Për krijimin dhe administrimin e mallrave rezervë materiale shtetërore”, e ndryshuar.

Menjëherë dhe në vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Gjendjet orientuese dhe kufijtë minimal për produktet bazë janë mbajtur në të njëjtat nivele që prej vitit 2008, duke mos reflektuar dinamikat e zhvillimit dhe situatat me të cilat është përballur vendi vitet e fundit si tërmeti i vitit 2019, pandemia globale etj. Ndryshimet në nomenklaturën e mallrave rezervë shteti, janë kryer mbi një kuadër rregullator të parishikuar së fundmi për mbrojtjen civile dhe pa një metodologji të caktuar, referuar rëndësisë, burimeve të financimit, ndryshimit të numrit të popullsisë, ndryshimeve demografike, etj.

2.1 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes në bashkëpunimin me Drejtorinë e Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit të marrin masa për rishikimin e nomenklaturës, sasisë dhe gjendjes së mallrave rezervë shteti mbi bazën e një metodologjie të mirë përcaktuar, me qëllim garantimin e nevojave të qytetarëve në rastet e situatave jo të zakonshme.

Brenda vitit 2023

3. Gjetje nga auditimi: Rezerva materiale e shtetit ka 25 prona të paluajtshme të regjistruara pranë zyrave të regjistrimit të pasurive të paluajtshme, ndërsa për 27 të tjera të cilat përbëhen nga 933,690 m² “Troje” dhe 58,989 m² “Ndërtime” procesi i regjistrimit nuk rezulton të ketë përfunduar. Këto prona shtrihen në të gjitha drejtoritë rajonale. Pjesa më e madhe e pronave të paregjistruara në numër dhe sipërfaqe paraqitet në Drejtorinë Rajonale, Tiranë e cila rezulton me 18 të tilla dhe Korçë me 4 prona. Pronat nën përgjegjësi administrimi të Drejtorisë së Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit janë të përcaktuara qartësisht në VKM nr. 413 datë 11.07.2007, i ndryshuar. Zgjatja e procesit të regjistrimit, burimet njerëzore dhe financiare të kufizuara për ruajtjen dhe mirëmbajtjen e tyre krijojnë risk të lartë për dëmtimin dhe tjetërsimin e këtyre aseteve pasuri kombëtare.

3.1 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes, nëpërmjet një grupi pune, të verifikojë problematikat e hasura për mos regjistrimin e pronave nën administrimin e rezervës materiale të shtetit dhe të ndërmarrë veprimet përkatëse për adresimin e tyre.

Brenda vitit 2023

4. Gjetje nga auditimi: Pronat të cilat Drejtorinë e Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit administron përcaktohen në VKM nr. 413 datë 11.07.2007, të ndryshuar. Ndër vite këto asete janë përdorur në disa forma dhe përkatësisht 2 (dy) prona i janë nënshtruar procesit të shitjes, 2 (dy) prona janë dhënë me qira me çmimin simbolik 1 Euro, 2 (dy) prona janë dhënë me qira 1 vjeçare nga DPRMSH, 1 (një) pronë është kaluar pranë Agjencisë së Trajtit të Pronave për tu përdorur fond kompensimi si dhe 5 (pesë) prona janë transferuar në institucione të tjera sipas vendimeve përkatëse të Këshillit të Ministrave. Territori dhe ndërtesat e njësisë kryesore të rezervës materiale me vendndodhje në Lundër, Tiranë, e cila është përgjegjëse për administrimin e mallrave ushqimorë në rang kombëtar, me VKM nr. 808, datë 12.12.2022 i kanë kaluar në përgjegjësi administrimi Fondit Shqiptar të Zhvillimit, me qëllim ngritjen e një kompleksi argëtues dhe sportiv. Pavarësisht sa më sipër, procedura për zhvendosjen ka nisur prej muajit Shkurt 2023 por ende nuk ka gjetur zbatim.

4.1 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit, nëpërmjet një grupi pune, të kryejë vlerësimin e situatës, nevojave dhe kapaciteteve të nevojshme të magazinimit dhe territorit që rezerva materiale e shtetit duhet të ketë në funksion të aktivitetit të saj, për përdorimin në mënyrë sa më efektive të aseteve në shërbim të interesit publik.

Brenda vitit 2023

4.2 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes të marrë masat e nevojshme për garantimin e vazhdimësisë së aktivitetit të rezervës materiale ushqimore e cila gjendet në Lundër, Tiranë, për të mos u përballur me situata të paplanifikuara dhe të pavlerësuara paraprakisht.

Menjëherë dhe në vijimësi

5. Gjetje nga auditimi: Kushtet e ruajtjes së mallrave të sekuestruar dhe konfiskuar jo në të gjitha rastet ishin optimale, kjo për shkak të mungesës së investimeve për rikonstruksionin dhe mirëmbajtjen e magazinave të shfrytëzuara. Gjithashtu një pjesë e konsiderueshme e mallrave kryesisht veshje, apo mallra të konfiskuara, ishin të pa-paketuara dhe nuk paraqiteshin në gjendeshin në kushte optimale për përdorim. Ndërkohë automjetet ishin të përhapura në të gjithë territorin rreth magazinave kryesor. Për ato të kategorizuara për skrap periudha e gjatë nën efektin e agentëve atmosferikë e kishte përshpejtuar së tepërmi amortizimin e tyre. Kjo situatë paraqitej thujse në të gjitha DRRMSH-të, si rezultat i mos përfundimit ende të procedurave të shitjes së tyre. Mosveprimi në kohë krijon mbingarkesa të panevojshme për stafin e rezervës materiale në drejtim të administrimit të mallrave por edhe ndikon negativisht në përfitimet që mund të vijnë nga shitja në kohë e tyre.

5.1 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes dhe Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të marrin masat e nevojshme për vlerësimin dhe shitjen në kohë të mallrave të konfiskuara gjendje me qëllim përfitimin e vlerave sa më të larta në shitjen e tyre si dhe reduktimin e veprimeve administrative.

Menjëherë dhe në vijimësi

6. Gjetje nga auditimi: Kuadri rregullator mbi të cilin bazohet administrimi i mjeteve shfaq disa dobësi dhe konkretisht, manuali i cili përcakton peshën reale fizike të mjeteve nuk trajton në asnjë rast pjesët jo-metalike të mjetit, të cilat transferohen së bashku me mjetin. Pavarësisht se Udhëzimi nr.1 datë 18.02.2015 i Këshillit të Ministrave përcakton një rend shterues për trajtimin e mjeteve, duke plotësuar fillimisht nevojat e rezervës materiale të shtetit dhe më tej në institucionet e tjera publike, por ende nuk disponohet një mekanizëm i qartë mbi adresimin e kërkesave dhe mënyrën e trajtimit të tyre. Veç sa më sipër, në udhëzimin e përbashkët midis Ministrisë së Mbrojtjes dhe asaj të Brendshme evidentohet se në rast se pas shitjes së mjetit të konfiskuar me gjobën e vendosur ka

një diferencë pozitive, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë ia kthehen atë shkelësit, ndërsa në rastin që kjo diferencë është negative, vlera e shitjes konsiderohet si detyrim përfundimtar. Mekanizmi i kthimit të vlerave ende nuk rezulton të jetë bërë efektiv ndërsa sa i përket shuarjes së detyrimit, vlerësojmë se kjo është një kompetencë e cila vendoset me ligj për aq kohë sa penalteti buron po nga ligji.

6.1 Rekomandimi: Ministria e Mbrojtjes pas vlerësimit të situatës, të marrë masat e nevojshme për rishikimin e kuadrit ligjor e rregullator mbi administrimin e mjeteve të konfiskuara.

Brenda vitit 2023

7. Gjetje nga auditimi: Në kontratat e përdorura nga DPRMSH për blerjen dhe ruajtjen e mallrave rezervë materiale e shtetit evidentohet se:

Kontratat Depozitë lidhur midis DPRMSH dhe agjentëve ekonomike (subjekteve tregtare), në mënyrën si janë konceptuar nuk garantojnë sasinë, ruajtjen dhe mirëmbajtjen e mallrave rezervë materiale shtetërore. Përzgjedhja e subjekteve që shërbejnë si depozitarë nuk është kryer si përcaktohet në mënyrë që të sigurohet pandryshueshmëria e gjendjes cilësore dhe vëllimore të artikujve rezervë material e shtetit⁵². Kontratat Depozitë nuk kanë të përcaktuara afatet e kohëzgjatjes të depozitimit të mallit pranë depozitarit si edhe penaltetet në rast të humbjes apo dëmtimit të mallit rezervë material shtetërore si përcaktohet⁵³. Në të gjitha rastet e kontratave depozitë të lidhura, shoqëria tregtare garanton mirëmbajtjen dhe ruajtjen e sasisë pa shpërblim.

7.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të marrë masa për hartimin e kuadrit rregullator, i cili të përcaktojë qartë kriteret e përzgjedhjes së agjentëve ekonomikë me të cilët do të lidhen Kontratat Depozitë për mallrat rezervë materiale e shtetit që kërkojnë kushte të veçanta për ruajtjen dhe mirëmbajtjen.

Brenda vitit 2023

7.2 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të marrë masa për hartimin e Kontratës Depozitë tip në rastin e magazinimit të mallrave rezervë materiale e shtetit pranë të tretëve, duke marrë në konsideratë përfshirjen e elementëve të munguar, të cilët rrisin përgjegjësinë e agjentëve ekonomikë për të garantuar mirëmbajtjen dhe ruajtjen e sasisë.

Brenda vitit 2023

8. Gjetje nga auditimi: Për Kontratat e Shit-Blerjes lloji i kontratës së përdorur është “Marrëveshje Kuadër”, me afat një vit, ku procedurat e prokurimit realizohen nga Agjencia e Blerjeve të Përqendruara. Aktualisht kjo kontratë trajtohet si një kontratë e zakonshme prokurimi duke mos shfrytëzuar avantazhet që “Marrëveshja Kuadër” jep lidhur me furnizimin e mallrave sa herë lind nevoja dhe jo në mënyrë të menjëhershme dhe përdorimin me ekonomikitet të fondeve. Aplikimi i një afati më të gjatë se një vit do të mundësonte një siguri më të lartë në aktivitetin e rezervës materiale të shtetit për shkak të garancisë lidhur me kontraktorin.

8.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të përdorë të gjitha avantazhet e “Marrëveshjes Kuadër” sa i përket blerjes së mallrave rezervë materiale si dhe ti drejtohet Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara, për përdorimin e një afati më të gjatë, me qëllim përdorimin me ekonomikitet të fondeve publike, shkurtimin e procedurave, si dhe garantimit të gjendjes dhe sasisë së mallrave.

Menjëherë dhe në vijimësi

9. Gjetje nga auditimi: Gjatë kohës që mallrat kanë qëndruar në magazinat e agjentëve ekonomikë, nuk është kryer asnjë inspektim apo tërheqje e kampionëve të e përdorimit, nga ana e

⁵² Ligji nr. 9990, datë 10.04.2008 "Për rezervat materiale të shtetit", i ndryshuar, neni 16, pika 1.

⁵³ Ligji nr. 9990, datë 10.04.2008 "Për rezervat materiale të shtetit", i ndryshuar, neni 16, pika 2.

DPRMSH. Në përfundim mungon një kuadër rregullator i qartë dhe i plotë i cili përcakton kriteret e përzgjedhjes së agjentëve ekonomikë të cilët do të shërbejnë si depozitarë të mallrave rezervë materiale e shtetit të cilat për shkak të kushteve të veçanta të ruajtjes dhe mirëmbajtjes, duhet të magazinohen pranë të tretëve.

Në kontratat e lidhura nga Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit me subjekte tregtare, si Kontrata Depozitë ashtu edhe Shitblerje, megjithëse përgjegjësinë për kryerjen e inspektimeve dhe tërheqjen e kampionëve e ka DPRMSH, përgjegjësia materiale për mallrat rezervë materiale e shtetit qëndron te Drejtoria Rajonale e Rezervës Materiale të Shtetit Tiranë, e cila është përgjegjëse për inventarizimin e mallrave.

9.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të hartojë kuadrin rregullator për përcaktimin e periodicitetit të kryerjes të inspektimeve dhe mekanizmin për monitorimin e tij, për mallrat rezervë materiale e shtetit që kërkojnë kushte të veçanta për ruajtjen dhe mirëmbajtjen dhe depozitohen pranë të tretëve.

Brenda vitit 2023

9.2 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit të përfshijë si Kontrata Depozitë ashtu edhe Shitblerje edhe Drejtorinë Rajonale të Rezervave Materiale të Shtetit Tiranë, në cilësinë e monitoruesit dhe inspektuesit, si strukturë me përgjegjësi materiale.

Brenda vitit 2023

Konkluzione:

1. Legjislacioni aktual i parashikuar, fondet buxhetore të parashikuara për rezervë materiale, ndryshimet në nomenklaturën e mallrave të kryera pa një metodologji të caktuar dhe analiza konkrete, bëjnë që krijimi dhe administrimi i rezervave materiale të shtetit të përballet gjithmonë me çështje kontradiktore që sjellin mungesa në artikujt e rezervës, vonesa në vendimmarrje dhe vështirësojnë miradministrimin e tyre.
2. Institucionet e përfshira pavarësisht kohës së gjatë nuk kanë arritur të përmbushin detyrimin për regjistrimin e plotë të pronave, pavarësisht se ka një vendim të Këshillit të Ministrave i cili ngarkon institucionet respektive për regjistrimin e tyre. Nga ana e Ministrisë së Mbrojtjes dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Rezervave Materiale të Shtetit nuk ka qartësi mbi mënyrën se si do të administrohen pasuritë e paluajtshme të rezervave materiale të shtetit.
3. Kryerja e aktivitetit dytësor për ruajtjen dhe shitjen e mallrave të sekustruara dhe konfiskuara evidenton nevojën për rishikim të përgjithshëm të veprimtarisë së rezervës materiale, për të mos lënë hapësira në përmbushjen e aktivitetit kryesor të rezervës materiale të shtetit. Evidentohet nevoja për rishikim të kuadrit ligjor dhe rregullator të cilat rregullojnë administrimin e mjeteve të konfiskuara.
4. Mungesa e sigurisë lidhur me pandryshueshmërinë e gjendjes cilësore dhe vëllimore të mallrave rezervë materiale e shtetit, mungesa e penaliteteve në kontratë ndryshe nga sa përcaktohet, garantimi i mirëmbajtjes dhe ruajtjes së sasisë pa shpërblim nga ana e agjentëve ekonomikë, ul nivelin e përgjegjësisë dhe krijon risk të lartë në përmbushjen e qëllimit të krijimit dhe misionit të RMSH.
5. Zbatimi efektiv i “Marrëveshjes Kuadër” do të garantonte përdorimin me ekonomicitet të fondeve referuar nevojave por gjithashtu do të lejonte menaxhimin më të mirë të rezervës materiale nëpërmjet thjeshtimit të procedurave.